

Kort verslag

Onderwerp	Politiek Café D66 Land van Heusden en Altena	
Aanwezigen	Jelle Bekke Sander Burghouts Aart Jan Gorter Leo Hulsebos Mark Koek Anne-Wil Maris Mirjam Noorduijn	Jos van Oyen Rineke van Oyen Roel van der Poort Miep Struijk Ferry Visser Martijn Visser Maarten de Winter
Locatie	Gouverneurshuis, Putterstraat 14, Heusden (Vesting)	
Datum	28 november 2024	

Het programma bevatte twee hoofdonderwerpen:

- een gesprek, geleid door Roel van der Poort, waarin aan de twee raadsleden uit de beide gemeenten gevraagd worden naar hun achtergronden en beweegredenen om actief te zijn in de lokale gemeenteraden.
- een meer algemene inleiding door Martijn Visser, met analyses van hedendaagse ontwikkelingen in onze democratie en hoe we daarmee om kunnen gaan.

De betreffende raadsleden zijn Anne-Wil Maris, lid van D66 in de gemeente Altena, en daar gemeenteraadslid in de partij Progressief Altena, en Jos van Oyen, namens D66 in de gemeente Heusden.

Progressief Altena is een samenwerkingsverband in de gemeente Altena, van de lokale afdelingen van D66, GroenLinks en PvdA. 'PA', zoals de partij in de wandeling wordt genoemd, heeft vier raadsleden en één wethouder.

Anne-Wil is in 2011 lid geworden van D66 en sinds die tijd actief in de partij. Zij werkt met veel plezier aan haar raadslidmaatschap en draagt daarbij de uitgangspunten van PA uit. Met name de activiteiten waarmee de inwoners rechtstreeks benaderd worden, of waarmee hen mogelijkheden geboden worden om zelf activiteiten te ondernemen in het gemeenschappelijk belang, spreken haar zeer aan.

Gevraagd naar haar inspiraties vertelt Anne-Wil dat ze grote bewondering heeft voor Simone de Beauvoir en dat het lezen van boeken van deze schrijfster veel inspiratie heeft opgeleverd.

Jos is al in september 1967 lid geworden van D66, kort voordat deze partij voor het eerst meedeed aan verkiezingen en verrassend 7 kamerzetels won. Alle tijd daarna is Jos de partij trouw gebleven, al waren er in de loop van de tijd wel korte onderbrekingen in het lidmaatschap. Sinds 2009 is Jos actief in D66 Heusden, als bestuurslid van de afdeling Heusden maar ook al meer dan tien jaar als

burgerraadslid. Sinds 31 oktober is hij (wegens ziekte van het raadslid Eric van de Beek) benoemd tot raadslid, als tijdelijk vervanger.

Eveneens gevraagd naar zijn inspiraties, kan hij niet direct één schrijver of schrijfster noemen; de bronnen daarvoor zijn er meerdere, waarvan er niet direct een naar voren springt.

De kern voor de betrokkenheid van Jos bij D66 ligt in de principiële uitgangspunten die de partij hanteert, zoals ze ook mooi beschreven zijn in de vijf 'richtingwijzers', ooit opgesteld door Hans van Mierlo, de illustere initiatiefnemer en mede-oprichter van de partij.

Kwesties die Jos het meest bezighouden in de lokale Heusdense politiek zijn de bescherming van de democratische legitimatie van de besluitvorming, en de zorgen om de ontwikkelingen inzake het populisme.

De democratische besluitvorming is vooral in het geding in de samenwerkingsverbanden die gemeenten onderling hebben. Daar wordt te veel onderling geregeld, zonder dat de gemeenteraden er aan te pas

komen.

Het populisme is op lokaal niveau vooral zichtbaar in de extreem lage opkomst bij lokale verkiezingen. In Heusen was die opkomst in 2022 slechts 48,5%. In november 2023 was die in Heusden echter 79,8%. Maar daarvan werden vier op de tien stemmen uitgebracht op de landelijke populistische partijen. Waren dat de zelfde mensen als die bij de gemeenteraadsverkiezingen niet kwamen opdagen? In de Algemene beschouwingen op 7 november is daar in de raad aandacht voor gevraagd en het onderwerp staat nu weer boven aan de agenda van de raad.

Na een korte pauze was het woord aan Martijn Visser, werkzaam bij het wetenschappelijk bureau van D66 in Den Haag, de Mr. Hans van Mierlo Stichting. Onder redactie van Martijn is onlangs een boek verschenen 'De stem van de toekomst', waarin verschillende auteurs aan het woord komen over de vraag waarom onze democratie kortzichtig is en wat we daaraan kunnen doen.

Martijn ging met ons in gesprek over het gedachtegoed van D66, het sociaal-liberalisme en haar uitgangspunten. Die uitgangspunten van politieke partijen verschillen al naar gelang hun vorm van politiek, zo merkte hij op: waar populistische politiek zich doorgaans beroept op 'de wil van het volk' en technocratische politiek zich verschuilt achter de claims van wetenschappers en experts, daar baseert democratische politiek zich juist expliciet op waarden en ideologie. In de wetenschap dat er in een democratie nooit één beste oplossing is voor een politiek probleem en het volk nooit uit één mond spreekt maar altijd meerstemmig en divers van aard is, zouden politici zich nadrukkelijk moeten baseren op de waarden die zij belangrijk vinden. Deze waarden dienen als uitgangspunten voor een belangenafweging die de politicus in kwestie telkens weer zal moeten maken.

Martijn liet ons zien dat deze ideologisch gedreven vorm van politiek lange tijd niet zo vanzelfsprekend was binnen D66: ooit opgericht als een protestpartij met systeemkritiek die vooral 'pragmatisch' te werk wilde gaan, profileerde D66 zich in het begin juist als een partij zonder ideologische beginselen. Tegelijkertijd was er altijd al een groep D66'ers die de partij als een 'vierde stroming' in het politieke landschap plaatste, naast de liberalen, sociaal-democraten en confessionelen zouden deze progressieve liberalen een eigen ideologische familie vormen. In 1998 werd D66 uiteindelijk officieel 'sociaal-liberaal' en begon er binnen de partij een zoektocht naar een bredere sociaal-liberale traditie waar D66 onderdeel van zou uitmaken. De vooroorlogse partij 'De Vrijzinnig Democratische Bond' werd genoemd als voorbeeld bij uitstek van een partij waar D66 veel verwantschap mee vertoont en nog altijd inspiratie voor progressieve politiek van vandaag biedt.

Tot slot zijn we het gesprek aan gegaan over de waarden die het sociaal-liberalisme kenmerken en in welke zin ze onderscheidend zijn van de waarden van andere politieke families. Vrijheid, gelijkheid, democratie, solidariteit, hervormingsgezindheid en nieuwsgierigheid passeerden de revue. Martijn benadrukte aan het einde dat die waarden niet alleen leidend zijn voor de grote landelijke vraagstukken, maar evengoed voor de concrete uitdagingen in de lokale politiek. Zelfs straatverlichting kan een ideologische kwestie van de hoogste orde zijn.

We kijken terug op een interessant en gezellig eerste Politiek Café van de nieuw gevormde afdeling **D66 Land van Heusden en Altena!**